

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІНСЬКИЙ КОНТРОЛЬ»
Галузь знань	D «Бізнес, адміністрування та право»
Спеціальність	D 1 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма	«Облік, аудит та оподаткування»
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Назва кафедри	Обліку, аудиту та оподаткування
Тип дисципліни	Вибіркова
Семестр	Другий
Мова викладання	Українська
Керівник/автор курсу	Зоріна Олена Анатоліївна , доктор економічних наук, доцент, професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування
Профайл керівника курсу	http://nasoa.edu.ua/spivrobitnyky/zorina-olena-anatoliyivna/
Контактна інформація керівника курсу (e-mail)	E-mail: OAZorina@nasoa.edu.ua
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Грунтовні знання та навички з бухгалтерського обліку і звітності, набуті під час навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:			
			Лекцій	Практичних та семінарських занять	Самостійна підготовка	Вид підсумкового контролю
	Денна форма навчання					
	4	120	20	22	78	Залік
	Заочна форма					
	4	120	2	4	114	Залік

Опис дисципліни	Навчальна дисципліна: «Управлінський контроль» є вибірковою компонентою навчального плану. Як вибіркова складова, вивчення дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти сформувати індивідуальну освітню траєкторію. Мета вивчення навчальної дисципліни полягає в формуванні у здобувачів вищої освіти теоретичних знань, зорієнтованих на задоволення потреб стратегічного та поточного управління, а також набуття практичних навичок щодо оптимізації ресурсів та забезпечення об'єктивної оцінки
------------------------	--

	діяльності підрозділів та окремих фахівців. Завдання вивчення навчальної дисципліни: формування знань про зміст управлінського контролю, його принципах і призначенні; визначення стратегії та планування майбутніх операцій організацій; дослідження концептуальних основ оптимізації використання ресурсів; визначення загальної мети підприємства та її проміжних цілей; визначення методологічних підходів щодо здійснення оцінки ефективності діяльності. Формат проведення дисципліни: лекції, практичні(семінарські) заняття, самостійна робота. Здобувачі вищої освіти мають змогу отримати індивідуальні консультації.
Професійні компетентності	Здобувачі повинні знати: - управлінський контроль як елемент зворотного зв'язку, його роль у стратегічному та оперативному менеджменті; - концепції контролінгу, організацію управлінського обліку, відмінності між контролінгом та контролем. - встановлення стандартів, вимірювання фактичних результатів, порівняння та коригування. - методи усного, письмового та практичного контролю, дидактичні тести.
Програмні результати навчання	Здобувачі повинні вміти: - проводити аналіз фінансово-господарської діяльності компанії; - створювати бюджети та здійснювати їх контроль; - аналізувати відхилення: виявляти причини розбіжностей між запланованими та фактичними результатами; - обґрунтовувати коригуючі дії на основі отриманих даних контролю. - організовувати роботу контролерів.
Програма навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Загальні основи організації управлінського контролю Тема 1. Теоретичні основи і організація управлінського контролю Тема 2. Підприємство як об'єкт управлінського контролю Тема 3. Методи управлінського контролю Тема 4. Методика управлінського контролю циклу постачання Змістовий модуль 2. Результативність і ефективність управлінського контролю Тема 5. Методика управлінського контролю кредиторської заборгованості Тема 6. Методика управлінського контролю збереження активів на підприємстві Тема 7. Методика системи управлінського контролю циклу виробництва Тема 8. Методика управлінського контролю циклу реалізації продукції
Методи навчання	Під час проведення лекцій застосовуються такі методи навчання: презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, пояснення, обговорення теоретичних питань, дискусії, ілюстративно-роздатковий матеріал. Під час практичних (семінарських) занять застосовуються такі методи навчання: доповіді, письмове виконання практичних занять, тестування, методи «мозкового штурму», дослідницькі методи.
Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни	Комп'ютери з програмним забезпеченням для виконання різних видів освітньої діяльності: Microsoft Office, Веб-браузери. Мультимедійний проектор, комп'ютер або ноутбук, використання платформи Microsoft Teams та Moodle для дистанційного навчання

Політики навчальної дисципліни	Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти НАСОН є передумовою для ефективного опанування результатами навчання і отримання позитивної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Складові політики академічної доброчесності регламентуються: Положенням про академічну доброчесність Національної академії статистики, обліку та аудиту затвердженим рішенням Вченої ради НАСОН, 24 квітня 2020 р., протокол № 8 (зі змінами та доповненнями). Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН та Положення про академічну доброчесність у НАСОН у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН, зокрема: «повторне проходження оцінювання (тест, контрольна робота, залік, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента (модуля) освітньої програми» Політика щодо відвідування занять. Здобувачі вищої освіти денної форми навчання зобов'язані відвідувати заняття. Поважними причинами для відсутності на заняттях є хвороба, академічна мобільність або інші випадки відсутності, які підтверджені документально. Якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та відповідно до графіку консультацій викладача. Політика щодо перескладання. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися термінів виконання усіх завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни. Ліквідація академічної заборгованості та перескладання заліку проводиться після закінчення екзаменаційної сесії за окремим розкладом, складеним навчально-методичним відділом не пізніше наступного тижня після сесії. Політика щодо оскарження результатів оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням рівня його знань, він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національній академії статистики, обліку та аудиту, затвердженого рішенням Вченої ради НАСОН, 25 травня 2020 р., протокол № 9 (зі змінами та доповненнями).
--	---

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання здобувачем вищої освіти 50 балів у сукупності за всіма темами дисципліни.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю здобувач отримав сумарну кількість балів за два змістовні модулі, що не перевищує 49 балів, то здобувач вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Управлінський контроль» і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
Денна форма навчання		
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-

	Робота на семінарських / практичних заняттях	Максимум – 5 балів
	Творче завдання: виконується у формі тез доповідей (написання та прийняття до публікації) або успішне проходження курсу на платформі Prometheus	Максимум – 10 балів
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	Модульний контроль № 1	Максимум – 10 балів
	Модульний контроль № 2	Максимум – 10 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік	Максимум – 30 балів
<i>Заочна форма навчання</i>		
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на семінарських / практичних заняттях	-
	Модульний контроль № 1	Максимум – 35 балів
	Модульний контроль № 2	Максимум – 35 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік	Максимум – 30 балів

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Поточний та модульний контроль										Залік	Сума	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2							T3
T1	T2	T3	T4	МКР1	T5	T6	T7	T8	МКР2	10	30	100
5	5	5	5	10	5	5	5	5	10			

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Критерії оцінювання поточного контролю

Поточний контроль проводиться викладачем на практичних заняттях протягом семестру шляхом перевірки завдань за кожною темою курсу.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- стандартизовані тести;
- тези, статті, реферати, есе по питаннях самостійного вивчення;
- завдання розрахункового характеру;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації здобувачів та виступи на наукових заходах;
- інші види творчих та групових завдань.

Практичні заняття передбачають обговорення питань теми, розгляд нормативно-правової бази, проведення дискусій з основних проблем і питань, які розглядаються на практичному занятті. Робота на практичному занятті передбачає усне та письмове опитування. Максимальна кількість балів, отримана здобувачем вищої освіти на практичному занятті, становить 5 балів. Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає в опрацюванні проблемних теоретичних та практичних питань. Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення практичних занять у вигляді опитування, в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

**Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти
на практичних заняттях**

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	<i>В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.</i>
4	<i>Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.</i>
0	<i>Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.</i>

Творче завдання спрямоване на закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок з дисципліни «Управлінський контроль». Завдання виконується протягом опрацювання тем змістовного модуля 1 та 2.

Творче завдання з дисципліни виконується у формі написання та публікації (прийняття до публікації) тез доповідей або проходження курсу за тематикою навчальної дисципліни та отримання сертифіката на платформі масових відкритих онлайн-курсів Prometheus за посиланням: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/social-entrepreneurship/>

Критерії оцінювання модульного контролю

Формою модульного контролю є модульні контрольні роботи, які проводяться у формі тестових завдань закритої форми, що формуються та виконуються в системі Moodle, та оцінюються від 0 до 10/35 балів.

Розподіл балів в межах модульних контрольних робіт

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання (денна/заочна форма)
<i>Тестові завдання закритої форми</i>	10 / 35
<i>Всього</i>	10 / 35

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Формою підсумкового контролю є диференційований залік, який проводиться у формі тестових завдань закритої форми, що формуються та виконуються в системі Moodle, та оцінюється від 0 до 30 балів

Розподіл балів в межах підсумкового контролю

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
<i>Тестові завдання закритої форми</i>	30 (60×0,5)
<i>Всього</i>	30

Критерії оцінювання тестових завдань закритої форми

Критерії оцінювання	Кількість балів
Здобувач дав правильні відповіді на 90-100% тестових запитань	27-30
Здобувач дав правильні відповіді на 82-89% тестових запитань	23-26
Здобувач дав правильні відповіді на 74-81% тестових запитань	20-22
Здобувач дав правильні відповіді на 64-73% тестових запитань	17-19
Здобувач дав правильні відповіді на 60-63% тестових запитань	15-16
Здобувач дав правильні відповіді менше ніж на 60% тестових запитань	0-14

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Залік		Оцінка	Пояснення
Відмінно	90-100	A	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, достатньо реалізовує теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, виконав практичні завдання відмінно або з незначною кількістю помилок. За час навчання при проведенні практичних занять проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються
Добре	82-89	B	Здобувач вищої освіти демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною
	74-81	C	Здобувач вищої освіти в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Помилки у відповідях та розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.
Задовільно	64-73	D	Здобувач вищої освіти засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений програмою дисципліни. При вирішенні практичних завдань допускає значну кількість недоліків і суттєвих помилок
	60-63	E	Здобувач вищої освіти має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач вищої освіти з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни, відсутнє розуміння порядку виконання завдання та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.
Незадовільно	35-59	FX	Здобувач вищої освіти може відтворити окремі фрагменти з

			курсу. Незважаючи на те, що програму дисципліни здобувач вищої освіти виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача вищої освіти відсутні. Здобувач вищої освіти має можливість повторного складання
	1-34	F	Здобувач вищої освіти повністю не виконав вимоги програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Обов'язковий повторний курс

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Назвіть основну мету підприємницької діяльності.
2. Дайте характеристику управлінського контролю підприємницької діяльності.
3. Які функції виконує управлінський контроль на підприємстві?
4. Наведіть основні вимоги до управлінського контролю підприємницької діяльності.
5. Назвіть головні завдання управлінського контролю підприємницької діяльності.
6. У чому полягають спільні риси та відмінності управлінського контролю підприємницької діяльності та зовнішнього (незалежного) аудиту?
7. Назвіть суб'єкти, об'єкти та процедури управлінського контролю підприємницької діяльності.
8. Які цикли підприємницької діяльності є об'єктами управлінського контролю?
9. У чому полягає зміст управлінського контролю підприємницької діяльності з точки зору ведення бухгалтерського обліку?
10. Розкрийте сутність управлінського контролю підприємницької діяльності.
11. Яке значення для функціонування управлінського контролю підприємницької діяльності має облікова політика підприємства?
12. Які методи оцінки, обліку і процедур включаються до облікової політики підприємства.
13. Назвіть елементи середовища управлінського контролю підприємницької діяльності.
14. Дайте характеристику інформаційних потоків для функціонування управлінського контролю підприємницької діяльності.
15. Назвіть основні документи, якими оформлюються цикли господарської діяльності підприємства
16. У чому полягає ефективна кадрова політика підприємства з точки зору управлінського контролю підприємницької діяльності?
17. Які напрями вважаються головними при побудові стратегії управлінського контролю підприємницької діяльності?
18. Як можна оцінити вплив факторів на філософію та стиль управління підприємницькою діяльністю?
19. Як можна оцінити вплив факторів на організаційну структуру управління підприємницькою діяльністю?
20. Як можна оцінити вплив факторів на розподіл повноважень і обов'язків?
21. Як можна оцінити вплив факторів на кадрову політику?
22. Як можна оцінити вплив факторів на формування зовнішньої (фінансової) звітності?
23. Як можна оцінити вплив факторів на формування внутрішньої управлінської звітності?
24. Як можна оцінити вплив факторів на роботу суб'єктів управлінського контролю підприємницької діяльності з органами зовнішнього контролю?
25. З яких елементів, з точки зору управлінського контролю підприємницької діяльності, складається система бухгалтерського обліку?

26. У чому полягають мета та засоби управлінського контролю підприємницької діяльності щодо системи бухгалтерського обліку?
27. Назвіть обов'язкові реквізити, які повинен мати первинний обліковий документ.
28. У чому полягає технологічна схема руху документів, що надходять на підприємство?
29. У чому полягає технологічна схема руху документів, що складаються на підприємстві?
30. Яке значення має документообіг для організації управлінського контролю підприємницької діяльності?
31. Розкрийте характерні риси статичного та динамічного графіків документообігу.
32. Якими можуть бути типи структурної побудови апарату бухгалтерії?
33. Розкрийте характерні риси побудови апарату бухгалтерії при створенні секторів для організації управлінського контролю підприємницької діяльності.
34. Розкрийте характерні риси побудови апарату бухгалтерії при створенні відділів для організації управлінського контролю підприємницької діяльності.
35. Розкрийте характерні риси побудови апарату бухгалтерії при змішаній структурі для організації управлінського контролю підприємницької діяльності.
36. Розкрийте характерні риси поопераційного та функціонального підходів розподілу обов'язків між співробітниками бухгалтерії для організації управлінського контролю підприємницької діяльності.
37. Назвіть основні методи, які застосовуються при функціонуванні управлінського контролю підприємницької діяльності.
38. У чому полягає розподіл обов'язків як метод управлінського контролю підприємницької діяльності?
39. У чому полягає система незалежних перевірок як метод управлінського контролю підприємницької діяльності?
40. У чому полягають фізичні засоби контролю як метод управлінського контролю підприємницької діяльності?
41. У чому полягає документальний контроль як метод управлінського контролю підприємницької діяльності?
42. У чому полягає система підтвердження повноважень як метод управлінського контролю підприємницької діяльності?
43. Назвіть три складові загальної структури управлінського контролю підприємницької діяльності.
44. У чому полягають процедури управлінського контролю підприємницької діяльності, які забезпечують повноту відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку?
45. Дайте характеристику методу інвентаризації у процесі управлінського контролю підприємницької діяльності.
46. У чому полягають основні завдання інвентаризації?
47. В яких випадках проведення інвентаризації є обов'язковим?
48. Розкрийте основні етапи організації інвентаризаційного процесу.
49. Які вимоги висуваються для складання інвентаризаційних описів?
50. Що таке інвентаризаційні різниці та який існує порядок їх врегулювання?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
2. Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні”, затверджений Верховною Радою України. 16. 07. 99 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджений наказом МФУ від 29.11.1999 № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджений наказом МФУ від 31.12.1999 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
5. Воронко Р. М., Редченко К. І., Воронко О. С. Управлінський контроль на підприємствах торгівлі і сфери послуг: конспект лекцій. Львів : Видавництво ЛТЕУ. 2022. 96 с.

Додаткова:

1. Зоріна О. А. Впровадження системи управлінського обліку на підприємстві: організаційний аспект. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки"*. 2022. №9. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-9-8260>
2. Зоріна О. А. Системи калькулювання собівартості «директ-костинг» та «абсорпшен-костинг»: порівняльна характеристика. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2022. № 9 (256). С. 16-20 URL: <http://dndiime.org/wp-content/uploads/2022/12/9-2022.pdf>
3. Зоріна О. А. Маржинальний аналіз як важливий інструмент прийняття управлінських рішень. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2022. № 11 (258). С. 11-16 URL: http://dndiime.org/wp-content/uploads/2023/02/11_2022.pdf
4. Зоріна О. А. Взаємозв'язок управлінського обліку та управлінського контролю: особливості та етапи впровадження на підприємстві. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. праць. Спеціальний випуск*. 2024. DOI: 10.31767/nasoa.2024. si02
5. Зоріна О. А., Зорін А.В.. Імплементация процедур управлінського обліку в процедури системи управлінського контролю: координація інструментарію. *Статистика України*, 109(2), 110–117. DOI: [https://doi.org/10.31767/su.2\(109\)2025.02.11](https://doi.org/10.31767/su.2(109)2025.02.11)

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
3. Офіційний сайт правового порталу «Ліга Закон». URL: <http://www.ligazakon.ua/>
4. Офіційний сайт «Інститут дипломованих бухгалтерів управлінського обліку» (CIMA) URL: <https://www.cimaglobal.com/>
5. Журнал «Бухгалтерія UA». URL: <https://buh-ua.com.ua/>

Розглянуто та затверджено на засіданні
кафедри обліку, аудиту та оподаткування
Протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.